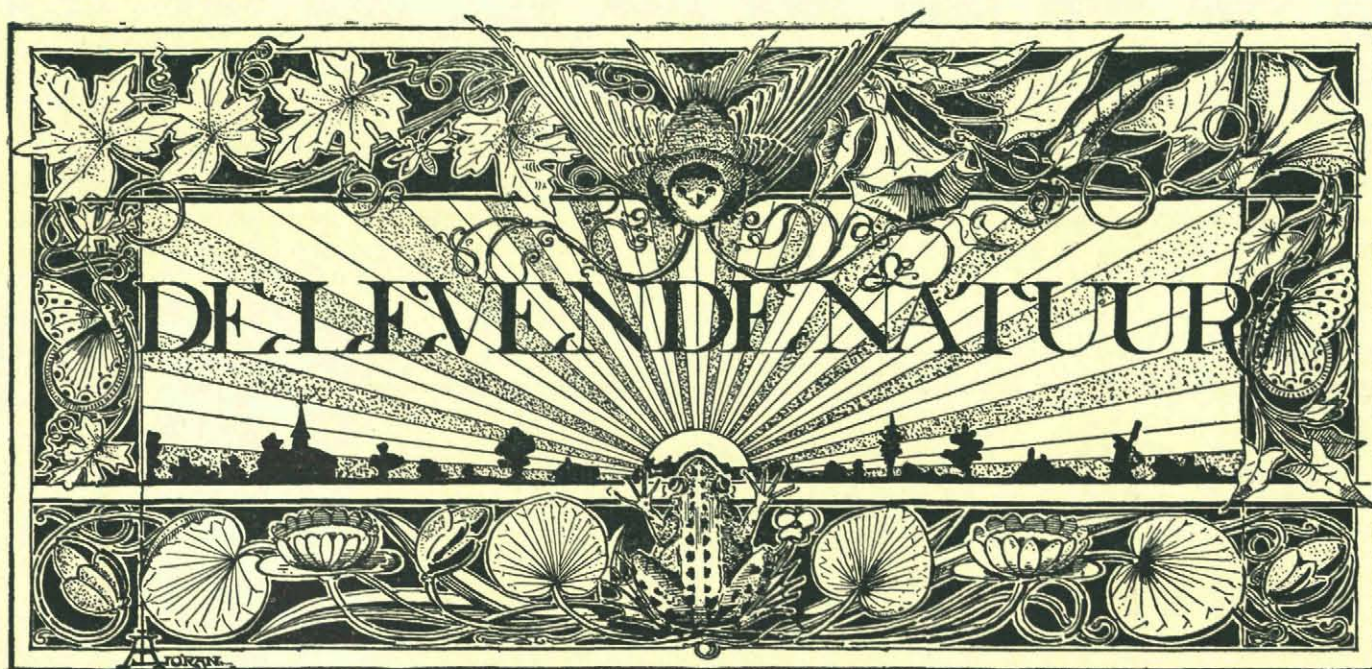

REDACTIE

E. HEIMANS, Amsterdam en JAC. P. THIJSSSE, Bloemendaal.

ADRES DER REDACTIE:

JAC. P. THIJSSSE, BLOEMENDAAL.

UITGAVE VAN:

W. VERSLUYS TE AMSTERDAM.

Prijs per jaar f 3.60.

DE ZWARTE STERNTJES.

In 't laatst van Juli 1908 krioelde het in 't Naardermeer van zwarte sterntjes. Er was nog één enkel nest met twee donsjongen en één, waarvan de jongen haast vlug waren, maar de overige nesten waren verlaten of zelfs reeds verdwenen en de vogels zwierven over het heele meer. Lang voor de zon opkwam, waren zij al aan 't werk en als de seinlichten op de spoorlijn werden ontstoken, waren ze nog druk bezig: een achttien-uurs werkdag.

Voor zoover ik kon nagaan begonnen en eindigden zij hun dag met vlieg oefeningen, de ouden zoowel als de jongen. Verder werd het grootste deel van van den tijd besteed aan de jacht en omstreeks den middag — meer ná, dan vóór twaalfen hielden ze een siësta, bij afwisseling duttend en toilet makend.

Overall waren ze te vinden, maar hun hoofdkwartier was in de buurt van de eendenkooi. Daar is het meeste vrije water: een plas van drie kilometer lang en op zijn breedste gedeelte anderhalven kilometer breed, omgeven door een dicht bosch van riet en lischdodden. Hier en daar rijzen kleine boschjes van matdebies uit 't water omhoog en ongeveer op 't midden dringen riet en lischdodden ver vooruit, zoodat de plas tot op de helft versmald wordt.

Dit smalle stuk nu is dicht begroeid met witte

waterlelies. De groote donkergroene bladeren bedekken het water geheel en liggen op vele plaatsen twee, drie dik met de randen over elkander geschoven. 't Is een heele toer, om met een roeibootje erdoor te komen, je moet over de bladeren heen en 't is niet eens altijd mogelijk, om de mooie witte bloemen te ontzien. De visscher haalt zonder eenig gemoedsbezwaar zijn riemen door de „kruikbloemen” heen, maar wij vinden het altijd jammer, om die poëtische bloemen hard te behandelen. Intusschen wen je er wel aan, en ze kunnen ook wel tegen een stootje.

Nu is deze waterlelievloer het lievelingsterrein van de zwarte sterntjes. Soms zitten ze daar bij honderden op de bladeren. In 't eerst zie je ze niet, want ze zitten plat op de bladeren, vlak er tegen aan gedrukt en het wit van het voorhoofd en den onderkant valt tusschen de honderden witte bloemen niet bijzonder in 't oog.

Maar bij beter toezien komen ze voor den dag. Hier zit er een te slapen, ginds is er een bezig, zijn vleugels in orde te maken, een derde kijkt de lucht in. Opeens begint hij te krijschen en opent een wijde bek. Een oude vogel is boven hem verschenen, die bidt eventjes, strijkt dan neer, laag langs het water en geeft dan vliegensvlug even in 't voorbijgaan een hapje voedsel aan zijn jong.

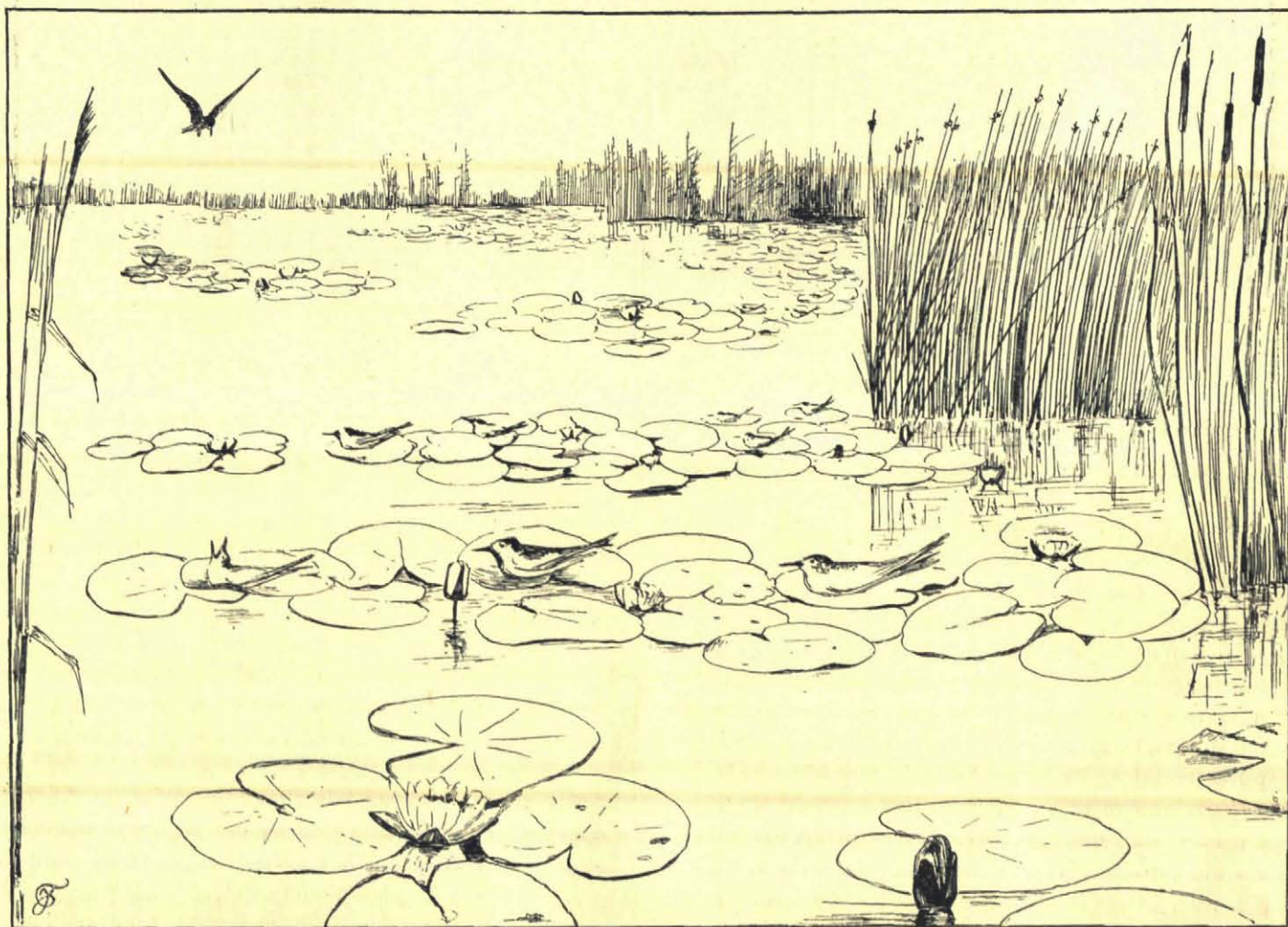
Het zijn bijna alle jongen, die op de bladeren zitten; hun onderzijde is heelemaal wit, het voorhoofd ook, 't achterhoofd en de rug zijn donkerder

van tint, de grijze vleugelspitsen steken schuin omhoog. Enkele ouden zitten ook op de bladeren; ze zijn voor 't meerendeel nog heelemaal zwart en blauwgrijs, maar sommigen ruien reeds en hebben al het witte voorhoofd van het winterkleed.

De meeste ouden zijn bezig met 't voeren van hun jongen. Telkens komt er een zwart vogeltje in de lucht, dadelijk begint het jong, dat bij hem hoort, te krijschen, totdat het zijn voer krijgt.

In de groote broedkolonies van de gewone en de zilvergrijze zeezwaluwen in 't zand, krijgt men den

witte waterlelies was dat niet zoo gemakkelijk te zien, maar verderop was 't een heel gewoon verschijnsel: één jonge vogel, gezeten op een waterlelieblad, op rommel of op de hanekammen en een oude die daar in de buurt rondvloog, om insecten te vangen, aangespoord door 't gekrijsch van 't jong, dat al opperbest kon vliegen, maar zich nog danig liet vertroetelen. Als de schuit wat te dicht bij hem kwam, dan vloog hij op en in de lange waterlanen was dan heel goed te zien, dat hij een eind verder weer neerstreek en dat de oude bij hem bleef.

Zwarte Sterntjes en de Waterlelies.

indruk, dat daar ieder werkt voor allen, dat elke oude vogel zonder onderscheid de jongen voert, die over de zandvlakte verspreid liggen en ieder oogenblik van plaats veranderen. Hier bij de zwarte sterntjes echter lijkt het wel, alsof iedere oude vogel een bepaalde jonge vogel voor zijn rekening heeft.

Slechts zelden zag ik in dezen tijd een oude vogel vergezeld door twee of meer jongen, meestal was 't er maar één, maar dat was dan ook altijd dezelfde. In de groote namiddagbijeenkomst op de

In den regel heeft een sterntjespaar twee jongen, al is het aantal eieren ook dikwijls drie. Het lijkt nu alsof elk der beide ouden één jong voor zijn rekening neemt, om het op te voeren. Deze opvoeding bestaat voor zoover wij kunnen waarnemen voor het allergrootste deel in het geven van een goed voorbeeld.

Ook is het jong niet zoo lui, of hij gaat vroeg of laat dat voorbeeld volgen en hij vliegt dan met den ouden vogel mee, zenuwachtig en onbeholpen imiteerend, wat de andere kalm en bevallig voordoet.

Ik lag met mijn schuit op een morgen tusschen de waterlelies, wachtend op 't openen der bloemen. Toen kwam er een oud zwart sterntje aanvliegen, die bleef op een paar meter afstand eventjes bidden, schoot toen neer en pikte iets uit 't water op. Zijn jong kwam schreeuwend achter hem aan, bleef op dezelfde plaats bidden, maar veel langer en schoot ook neer, maar miste zeker zijn doel, want hij herhaalde dezelfde beweging nog tweemaal, aldoor zenuwachtig krijschend.

Intusschen waren twee kiekendieven verschenen, hoog in de lucht en nu ging de oude zwarte stern ook heel gauw de hoogte in, hooger dan de kiekendieven, om die roofvogels te kwellen. De kleine ging mee, even hoog, maar het neerstooten op de groote bruine roovers kon of durfde hij nog niet. Een paar dagen later misschien wel.

Er vlogen ook wel jongen rond zonder ouden in troepjes van vier of vijf en die hadden het altijd heel druk; ze schreeuwden onophoudelijk, hetzij ze elkander najoegen, hetzij ze eendrachtiglijk de insectenjacht beoefenden boven een muggerijke sloot. Tegen den avond vereenigden deze troepjes zich tot grootere benden en die gingen dan een paar uur lang gezamenlijk de vliegkunst beoefenen.

Over het groote waterlelieveld vlogen ze bij honderden over de nu gesloten bloemen, zoover het oog reikte een wuivend gordijn van witte vogels boven de donkere bladeren en het heldere water, dat de witte avondschemering weerspiegelde. Het was niet één ordeloze troep, maar er waren verschillende benden, die elk voor zich gelijktijdig de bewegingen verrichtten, met een discipline, die maar weinig achterstond bij die der spreeuwen. Nu eens vloog zoo'n troep honderd meter ver vlak langs 't water, dan weer slierde ze omhoog als langs een breede wenteltrap, soms in een lange colonne, dan weer in een breed front of een dichte phalanx.

Buiten het groote verzamelterrein, waren de bewegingen van afzonderlijke troepen het best te bestudeeren. Op 22 Juli lag ik met mijn schuit midden in de Veertig Morgen, dat is de eerste groote plas rechts van de spoorlijn als je van Weesp komt. De treinen hadden al licht op, maar 't was nog helder genoeg om te kunnen zien, dat een troep van acht-en-dertig sterntjes, die hier aan 't evolueeren waren geheel uit jongen bestond.

Het was eerst, alsof ze een aanval op de „Piet Lels" wilde doen, zoo eensgezind kwamen ze krijschend op mijn bootje af. Maar ze vlogen bot over mij heen tot aan de spoorlijn, maakten daar rechtsomkeert, zwenkten rechts en zwenkten links en gingen eindelijk langs een schroeflijn de hoogte in. Het leek werkelijk alsof ze klommen langs een heel groote wenteltrap.

Eindelijk waren ze zoo hoog, dat de heele troep

niets anders leek aan een stippelevlekje op den helderen hemel. Dat was eerst nog recht boven de Veertig Morgen; maar weldra dreef het westwaarts af, hoog boven de roode en groene lichten van de spoorlijn. Ze waren zoo hoog, dat ze stellig het avondrood konden zien glimmen boven den rand van de Noordzee en daar ze na een groot half uur nog niet terug waren, vermoed ik dat ze ook doorgevlogen zijn, om aan 't Noordzeestrand de groote troepen te helpen vormen, die vandaar de tocht naar 't Zuiden aanvangen.

Den volgenden avond zag ik een troep van een-en-vijftig stuks op dezelfde manier verdwijnen en dat gaat zoo weken lang voort, avond aan avond.

Toen ik om tien uur terugroeide naar het visschershuis, ging ik in het donker nog even door het waterlelieveld. Op ieder blad zat een zwart sterntje te slapen. Bij de nadering van de boot schrikten ze op; je kon ze in de duisternis nog net in troepen zien rondvliegen, laag langs het water in een kring, om weer op hun rustplaats terug te keeren. Dat duurde zoo wel een kwartier lang, terwijl ik stevig voortroeide.

Ze slapen daar op die waterlelieblaren rustig en veilig. En wanneer 't soms onverwacht gaat waaien, dan tilt de wind zelf den rand van 't blad op om een tochtscherm te maken voor de rustende vogeltjes.

JAC. P. THIJSSSE.

IN DE VLAAMSCHE KEMPEN.

Dezen zomer ben ik voor studie van teekenen en schilderen, naar een dorp in de Vlaamsche Kempen met mijn meester meegegaan. Hij had een vorigen zomer daar al gewerkt en had al maar tegen me gezegd, dat het er toch zoo mooi was, en dat ik zelf wel zou zien hoe mooi.

De reis was erg vervelend. Maar als de trein met donderend geroffel over de groote rivier-bruggen reed, het water woelend kolkstroomend diep beneden, vergat ik de narigheid voor een wijle. Want dan was in dezen zachtgrijzen mei-morgen heerlijk om te zien de rivier, die met zijn breed zilvergrijs oppervlak door het wijde landschap verkronkelt.

Toen ik eindelijk op het stationspleintje stond, zag ik alzo het hotelletje, dat mijn vriend me als goedkoop had aanbevolen. Ik wilde daar enkel twee dagen blijven, om in dien tijd een kosthuis te zoeken in een boerderij.

Na het middageten ging ik maar rondloopen. Ik raakte opgetogen. Begin Mei is het weer stil en zomersch. De huizen in de breede dorpsstraat wit-